

Till Stadsbyggnadskontoret.
Malung-Sälens kommun
Box 14
782 21 Malung

Yttrande angående FÖP Mobergskölen Flygplats. Diariernr: Plan.2014.5

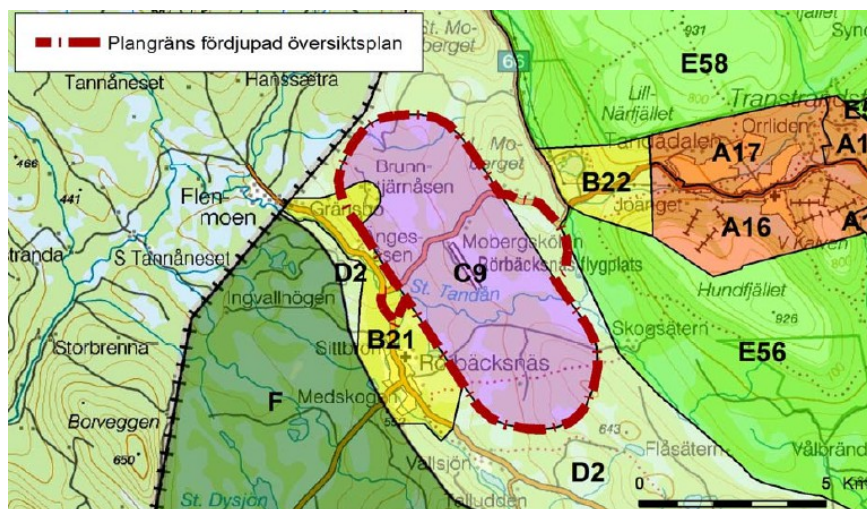
Naturskyddsföreningen Malung-Sälen frågar sig om Malungs-Sälens kommun lever kvar på 1900-talet? Borde inte ledande forskning inom klimat och miljö tas mer på allvar? Allt pekar på att klimatfrågan tillsammans med förlusten av biologisk mångfald är vår civilisations stora ödefrågor. Johan Rockström, professor vid Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre, uttryckte sig till exempel så här i en intervju för Supermiljöbloggen i augusti 2015: *"Till att börja med måste slutsatsen rimligen bli att nu är tidpunkten att vara politiskt modiga. Att våga höja blicken, tänka på lång sikt och lägga ett attraktivt och ambitiöst mål för Sveriges framtida utveckling, som bygger på en ny vision om en hållbar välfärd. För mig är det logiskt att detta översätts till en plan för att Sverige skall bli världens första fossilfria välfärdsnation."* Enligt Trafikverket har flyg störst påverkan på klimatet, räknat per passagerare och kilometer. Flyget ger alltså stora utsläpp av koldioxid som förstärker växthuseffekten och bidrar till ett varmare klimat. Med nuvarande ambitioner är vi på väg mot en tre grader varmare värld. Ska temperaturökningen ha en chans att stanna under 1,5 grader, eller ens 2 grader, krävs nu snabba beslut. De närmsta åren är absolut avgörande.

I november 2015 slöts ett nytt globalt klimatavtal där världens länder kom överens om att två graders uppvärmning ses som oacceptabelt. Gränsen flyttades ned till "väl under" två grader, med sikte på under 1,5 graders uppvärmning över förindustriell nivå. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen anser att utbyggnaden av flygplatsen inte rimmar väl med dessa mål för vår gemensamma framtid. Siffror från 2013 visar att global flygtrafik då stod för 4–5 procent av alla klimatpåverkande utsläpp och om vi ska försöka nå en mer hållbar värld kan man inte satsa på ett ännu större beroende av fossila bränslen. Enligt Trafikverket släpper eldrivna tåg nästan inte ut några klimatgaser alls, under förutsättning att elen kommer från en mix av svenska energikällor, eftersom de har låga utsläpp av koldioxid. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen anser att det enda tänkbara alternativet till ett utökat transportnät till Sälenfjällen är med tåg.

I samrådsunderlag för den nya vägen som måste byggas om flygplatsplanerna förverkligas står att läsa: *"Klimatet blir varmare och bland annat större nederbörds mängder, risk för skyfall och större flöde i vattendrag förväntas som en följd av detta."* Naturskyddsföreningen Malung-Sälen menar att Malung-Sälens kommun borde begrunda just denna mening noga. Jul och nyår 2015 var det barmark i Sälenfjällen. Anledningen till att turister ens ska överväga tanken att sätta sig på ett flygplan för att åka till Dalafjällen är att det finns snö. Idag finns snö i omkring 3-4 månader i Sälen. Med ett varmare klimat kommer med största sannolikhet

snösäsongen bli än kortare. Ökad satsning på en fossil fordonsflotta bidrar till att växthuseffekten ökar och klimatet blir varmare... En ganska enkel ekvation som ger följdfrågan; Hur ska flygplatsen bära sig?

Om man zoomar ner frågan till en mer lokal utgångspunkt påpekar Naturskyddsföreningen Malung-Sälen att flygplatsen ska ligga mitt i det område som i översiktsplanen kallas D2 Västra Randområdet. Ett område som, enligt 4 kap 1-2§§ miljöbalken, är utpekad riksintresse för turism och rekreation. Översiktsplanen har följande rekommendationer angående detta område: *"Ny bostadsbebyggelse bör inte tillåtas. Stor försiktighet med nya exploateringsföretag. Restriktivitet råder mot nya täkter. Skogsbruket bör bedrivas med varsamhet. I exponerade områden bör hyggesstorlekarna begränsas. I höjdlägen nära kalvfäll bör skogsbruksåtgärder undvikas. Vid mark- eller vattenområden som inrymmer naturvärden eller är ekologiskt känsliga bör särskild hänsyn tas."*

Kartan över området illustrerar tydligt att ambitionerna för området benämnt som D2-Västra Randområdet inte kan bibehållas om planerna för flygplatsen förverkligas. Frågan Naturskyddsföreningen Malung-Sälen då ställer är; Vad är Malung-Sälens kommuns ambition egentligen? Naturskyddsföreningen Malung-Sälen anser att det är oerhört viktigt att kommuner står upp för den värdefulla natur som finns inom kommungränserna. Kommunerna har den starka kraft som det kommunala planmonopolet ger; att bestämma hur mark skall användas och bebyggas - de äger alltså makten för vilken turism som ska bedrivas. Ekoturism är en växande gren av turismnäringen som Malung-Sälens kommun borde öppna ögonen inför. Definitionen för ekoturism är att skydda naturen genom att ta hänsyn till resmålens ekologiska begränsningar. Den ska också bidra till en hållbar utveckling i det besökta området. Många turister vill uppleva riktig vildmark och en flygplats mitt i ett sådant område kommer inte direkt bidra till en vildmarkskänsla. Det modernt brukade skogslandskapet motsvarar i många fall inte deras förväntningar på vildmark heller för den delen men i detta område finns åtminstone potential.

Kommunen måste öppna ögonen för det värdefulla som finns utanför dörren och som är exotiskt för turister. En vandring genom ett mindre exploaterat landskap kan ge människor en otrolig upplevelse. Borde inte Malung-Sälens kommun ta tillvara på det unika som finns här istället för att exploatera mer och mer i fjällen? Att marknadsföra orördhet, vildmark och klimatvänlig turism torde i dessa dagar av medvetenhet kring klimat- och miljöfrågor locka

fler typer av turister än endast skidåkare. Att exploatera sönder naturmiljön påverkar möjligheten för andra turistentreprenörer att jobba i Sälenområdet med omnejd. Kommunen kan bestämma över sin egen mark och därmed bestämma hur framtiden för olika turismformer kommer att se ut till ganska stor del (andra faktorer som efterfrågan, marknadsföring spelar såklart in men utan miljöerna blir det definitivt ingen turism) Exploateringsintressen tenderar även att "skrika högst" och få mest uppmärksamhet. Nog borde Malung-Sälens kommun också lyssna till kunskap från andra röster än de högljudda.

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen yrkar på att flygplatsplanerna stoppas och att kommunen istället tar fram en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar plan för utvecklingen av turismen i Sälenfjällen. Detta är ett måste om vi ska kunna överlämna en värld med hopp för framtiden till kommande generationer.

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen
Box 69
780 61 Öje

Bertil Helmersson. ordförande